

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA PRACY I POLITYKI SOCJALNEJ

z dnia 10 grudnia 1998 r.

w sprawie programów specjalnych przeciwdziałania bezrobociu.

Na podstawie art. 36 ust. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 1994 r. o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu (Dz. U. z 1997 r. Nr 25, poz. 128, Nr 28, poz. 153, Nr 41, poz. 255, Nr 63, poz. 403, Nr 93, poz. 569, Nr 107, poz. 692, Nr 121, poz. 770 i Nr 123, poz. 776 oraz z 1998 r. Nr 66, poz. 431, Nr 106, poz. 668, Nr 108, poz. 684 i Nr 137, poz. 887) zarządza się, co następuje:

§ 1. Organy zatrudnienia w celu promocji zatrudnienia osób, o których mowa w § 2, zakwalifikowanych do grup ryzyka, we współdziałaniu z innymi organami, organizacjami i instytucjami zajmującymi się problematyką zatrudnienia inicjują oraz realizują działania, zwane dalej „programami specjalnymi”.

§ 2. 1. Programami specjalnymi mogą być objęte osoby, które z uwagi na ich kwalifikacje zawodowe oraz sytuację na lokalnym rynku pracy są zagrożone długotrwałym bezrobociem oraz jego skutkami, a w szczególności:

- 1) bezrobotni,
 - 2) pracownicy w okresie wypowiedzenia stosunku pracy (stosunku służbowego) z przyczyn dotyczących zakładu pracy,
 - 3) poszukujący pracy otrzymujący świadczenie socjalne lub zasiłek socjalny — przewidziane w układzie zbiorowym pracy dla pracowników zakładów górniczych lub w odrębnych przepisach,
 - 4) osoby poszukujące pracy, które uzyskały obywatelstwo polskie na warunkach repatriacji,
 - 5) osoby otrzymujące gwarantowany zasiłek okresowy z pomocy społecznej,
- zwane dalej „grupami ryzyka”.

2. Grupy ryzyka wyodrębnia organ zatrudnienia, w szczególności na podstawie:

- 1) okresowych analiz poziomu i struktury bezrobocia na lokalnym rynku pracy,
- 2) wyników badań i analiz rynku pracy,
- 3) lokalnych i wojewódzkich programów rozwoju społeczno-gospodarczego,
- 4) analiz i informacji ośrodków pomocy społecznej oraz innych organizacji i instytucji dotyczących sytuacji materialnej bezrobotnych i ich rodzin.

§ 3. Programy specjalne mogą być organizowane jako:

- 1) programy lokalne — na obszarze jednej gminy lub kilku gmin objętych zakresem działania jednego powiatowego urzędu pracy,
- 2) programy wojewódzkie — na obszarze całego województwa lub kilku gmin jednego województwa, ale zlokalizowanych na obszarze działania kilku powiatowych urzędów pracy,
- 3) programy regionalne — na obszarze kilku województw lub ich części.

§ 4. 1. Z wnioskami o wyrażenie zgody na realizację programów specjalnych występują:

- 1) kierownicy powiatowych urzędów pracy do właściwych dyrektorów wojewódzkich urzędów pracy — w przypadku programów lokalnych,
- 2) dyrektorzy wojewódzkich urzędów pracy do Prezesa Krajowego Urzędu Pracy — w przypadku programów wojewódzkich i regionalnych.

2. Prezes Krajowego Urzędu Pracy, wyrażając zgodę na realizację programów regionalnych, wyznacza jednocześnie dyrektora wojewódzkiego urzędu pracy do koordynowania realizacji programu.

3. Wnioski o realizację programów specjalnych powinny zawierać:

- 1) nazwę programu,
- 2) cele programu,
- 3) opis programu (uzasadnienie potrzeby realizacji programu, określenie zasięgu terytorialnego, proponowane przedsięwzięcia),
- 4) charakterystykę grupy ryzyka, kryteria doboru oraz liczbę uczestników,
- 5) przewidywane efekty realizacji programu, z podaniem mierników i trybu dokonywania oceny,
- 6) wykaz realizatorów programu oraz zakres i warunki ich uczestnictwa,
- 7) harmonogram realizacji programu,
- 8) kalkulację kosztów realizacji programu (w poszczególnych latach jego trwania) oraz źródła jego finansowania.

4. Do wniosków, o których mowa w ust. 3, powinny być załączone inne dokumenty dotyczące realizacji programów specjalnych, a w szczególności: wstępne umowy lub porozumienia z instytucjami i organizacjami uczestniczącymi w realizacji programów, dokumenty potwierdzające ich zdolność finansową oraz dotyczące finansowania programu z innych źródeł niż Fundusz Pracy.

5. Przy rozpatrywaniu wniosków o realizację programów specjalnych Prezes Krajowego Urzędu Pracy oraz dyrektorzy wojewódzkich urzędów pracy biorą pod uwagę w szczególności:

- 1) sytuację na rynkach pracy, na których programy specjalne mają być realizowane,
- 2) rodzaj i zakres planowanych przedsięwzięć oraz zakładaną ich efektywność,
- 3) liczbę osób przewidzianych do objęcia programami specjalnymi,
- 4) koszty realizacji programów i źródła ich finansowania.

6. Prezes Krajowego Urzędu Pracy oraz odpowiednio dyrektorzy wojewódzkich urzędów pracy powiadamiają na piśmie w ciągu 30 dni od złożenia pełnej dokumentacji wnioskodawców, o których mowa w ust. 1, o:

- 1) wyrażeniu zgody na realizację programów specjalnych,
- 2) niewyrażeniu zgody na realizację programów specjalnych wraz z uzasadnieniem.

7. Wszelkie zmiany dokonywane w trakcie realizacji programów specjalnych, a zwłaszcza w zakresie:

- 1) planowanej liczby osób objętych programami,
- 2) terminu rozpoczęcia i zakończenia programów,
- 3) kosztów realizacji programów finansowanych ze środków Funduszu Pracy,

wymagają uprzedniej akceptacji organu, który wyraził zgodę na ich realizację.

8. Dyrektorzy wojewódzkich urzędów pracy w terminie 14 dni od dnia wyrażenia zgody na realizację programów lokalnych lub akceptacji zmian, o których mowa w ust. 7, przesyłają do Krajowego Urzędu Pracy informację o programach lub zaakceptowanych zmianach.

9. Krajowy Urząd Pracy prowadzi rejestr lokalnych, wojewódzkich i regionalnych programów specjalnych, na których realizację wyrażona została zgoda.

§ 5. 1. Na zasadach i warunkach określonych w zatwierdzonym kosztorysie i uprzednio zawartej umowie pomiędzy kierownikiem powiatowego urzędu pracy oraz pracodawcą lub osobą objętą programem mogą być podejmowane, realizowane i finansowane lub dofinansowywane ze środków Funduszu Pracy, z zastrzeżeniem § 6, następujące przedsięwzięcia:

- 1) inspirowanie zatrudnienia osób objętych programami specjalnymi przez:
 - a) refundowanie pracodawcy części kosztów poniesionych na wynagrodzenia, nagrody oraz składki na ubezpieczenie społeczne osób zatrudnionych na podstawie skierowania powiatowego urzędu pracy,
 - b) refundowanie pracodawcy części kosztów dowozu do pracy osób zatrudnionych na podstawie skierowania powiatowego urzędu pracy z miejsca zamieszkania do miejsca wykonywania pracy i z powrotem,
 - c) refundowanie osobie objętej programem specjalnym części kosztów dojazdu do pracy, w związku z podjęciem pracy poza miejscem stałego zamieszkania,
 - d) refundowanie pracodawcy części kosztów zakwaterowania za skierowane osoby, które podjęły pracę poza miejscem stałego zamieszkania,
 - e) refundowanie osobie objętej programem specjalnym części kosztów zakwaterowania, w związku z podjęciem pracy poza miejscem stałego zamieszkania,
 - f) refundowanie pracodawcy części kosztów poniesionych na wyposażenie (doposażenie) stanowiska pracy dla skierowanych osób, pod warunkiem zatrudniania ich przez okres co najmniej 12 miesięcy,
 - g) refundowanie pracodawcy kosztów szkolenia, pod warunkiem zatrudniania skierowanej osoby przez okres co najmniej 12 miesięcy, jeżeli osoba ta nie posiada żadnych kwalifikacji lub posiada kwalifikacje, na które brak jest ofert pracy na lokalnym rynku pracy,
 - h) przyznanie pracodawcy jednorazowej refundacji wynagrodzenia w wysokości uprzednio uzgodnionej, pod warunkiem zatrudniania przez okres co najmniej 12 miesięcy skierowanej osoby,
- 2) wspieranie tworzenia dodatkowych miejsc pracy dla osób objętych programami specjalnymi przez:
 - a) udzielenie pracodawcy pożyczki ze środków Funduszu Pracy na utworzenie dla skierowanych osób dodatkowych miejsc pracy; oprocentowanie tej pożyczki może być o połowę niższe od obowiązującego przy udzielaniu pożyczek na utworzenie dodatkowych miejsc pracy dla bezrobotnych zamieszkałych w rejonach administracyjnych (gminach) uznanych za zagrożone szczególnie wysokim bezrobociem strukturalnym, pod warunkiem zatrudniania skierowanych osób przez okres co najmniej 24 miesięcy,
 - b) udzielenie pracodawcy nie oprocentowanej pożyczki ze środków Funduszu Pracy na utworzenie dodatkowych miejsc pracy, pod warunkiem zatrudniania skierowanych osób przez okres co najmniej 36 miesięcy,
 - c) refundowanie pracodawcy części kosztów z tytułu spłaty odsetek od kredytu udzielonego przez bank (instytucje) na utworzenie dodatkowych miejsc pracy, pod warunkiem zatrudniania skierowanych osób przez okres co najmniej 24 miesięcy,
- 3) wspieranie podjęcia przez osoby objęte programem specjalnym działalności gospodarczej lub rolniczej na własny rachunek przez:
 - a) udzielenie pożyczki ze środków Funduszu Pracy na podjęcie działalności gospodarczej lub rolniczej; oprocentowanie tej pożyczki może być o połowę niższe od obowiązującego przy udzielaniu pożyczek bezrobotnym zamieszkałym w rejonach administracyjnych (gminach) uznanych za zagrożone szczególnie wysokim bezrobociem strukturalnym, pod warunkiem nieprzerwanego prowadzenia działalności, na którą została udzielona, przez okres co najmniej 24 miesięcy,
 - b) udzielenie nie oprocentowanej pożyczki ze środków Funduszu Pracy na podjęcie działalności gospodarczej lub rolniczej, pod warunkiem nieprzerwanego prowadzenia działalności przez okres co najmniej 36 miesięcy,
 - c) refundowanie części kosztów z tytułu spłaty odsetek od kredytu udzielonego przez bank (instytucję finansową) na podjęcie działalności gospodarczej lub rolniczej, pod warunkiem nieprzerwanego prowadzenia tej działalności przez okres co najmniej 24 miesięcy,
 - d) refundowanie części kosztów poniesionych na prowadzenie działalności gospodarczej lub rolniczej, w tym obejmujących koszty szkolenia, konsultacji i doradztwa,
- 4) aktywizacja zawodowa osób objętych programami specjalnymi przez refundowanie pracodawcom za skierowanych bezrobotnych części kosztów poniesionych na szkolenie zawodowe w miejscu pracy.
 2. Do osoby objętej programem specjalnym, z zastrzeżeniem § 6, może być stosowane jedno lub kilka przedsięwzięć wymienionych w ust. 1.
 - § 6. 1. Łączna kwota wydatków ze środków Funduszu Pracy na realizację przedsięwzięć określonych w § 5 na jednego uczestnika programu w okresie 12 miesięcy nie może przekroczyć:
 - 1) 6-krotnego przeciętnego wynagrodzenia w rozumieniu przepisów o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu, zwanego dalej „przeciętnym wynagrodzeniem”, na jednego uczestnika programu — dla przedsięwzięć wymienionych w § 5 ust. 1 w pkt 1, w pkt 2 lit. c) oraz w pkt 3 lit. c), jak również w przypadku łączenia przedsięwzięć,
 - 2) 3-krotnego przeciętnego wynagrodzenia na jednego uczestnika programu — dla przedsięwzięć wymienionych w § 5 ust. 1 w pkt 3 lit. d) i w pkt 4,
 - 3) 3-krotnego przeciętnego wynagrodzenia na jednego uczestnika programu — dla wszystkich przed-

siewzięć poza wymienionymi w § 5 ust. 1 w pkt 2 lit. a) i b) oraz w pkt 3 lit. a) i b), jeśli są stosowane łącznie z przedsięwzięciami wymienionymi w tych punktach.

2. Pożyczki, o których mowa w § 5 ust. 1 pkt 2 lit. a) i b) oraz pkt 3 lit. a) i b), mogą być udzielane w wysokości nie przekraczającej 20-krotnego przeciętnego wynagrodzenia.

3. Do obliczenia limitów, o których mowa w ust. 1, przyjmuje się przeciętne wynagrodzenie obowiązujące w dniu podjęcia decyzji o wyrażeniu zgody na realizację programu.

4. W przypadku programów trwających krócej lub dłużej niż 12 miesięcy limit, o którym mowa w ust. 1, ustala się proporcjonalnie do okresu trwania realizacji programu.

§ 7. 1. Programy specjalne są finansowane ze środków Funduszu Pracy; mogą być także finansowane ze środków organów, organizacji i instytucji współdziałających.

2. Powiatowe i wojewódzkie urzędy pracy finansują realizację programów specjalnych w ramach przyznanych na dany rok środków Funduszu Pracy na finansowanie zadań, o których mowa w ust. 3.

3. Kwota środków Funduszu Pracy, przeznaczonych na finansowanie w roku kalendarzowym programów specjalnych, nie może przekroczyć 10 % środków przewidzianych w planie finansowym Funduszu Pracy na finansowanie zadań określonych w art. 57 ust. 1 pkt 2—5 i 7 ustawy z dnia 14 grudnia 1994 r. o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu (Dz. U. z 1997 r. Nr 25, poz. 128, Nr 28, poz. 153, Nr 41, poz. 255, Nr 63, poz. 403, Nr 93, poz. 569, Nr 107, poz. 692, Nr 121, poz. 770 i Nr 123, poz. 776 oraz z 1998 r. Nr 66, poz. 431, Nr 106, poz. 668, Nr 108, poz. 684 i Nr 137, poz. 887).

§ 8. 1. Kierownicy powiatowych urzędów pracy, na których obszarze realizowane są programy specjalne, przekazują właściwym dyrektorom wojewódzkich urzędów pracy informacje o przebiegu realizacji programów w terminach ustalonych przez dyrektorów wojewódzkich urzędów pracy.

2. Na podstawie informacji, o których mowa w ust. 1, oraz oceny realizacji programów wojewódzkich, dyrektorzy wojewódzkich urzędów pracy dokonują analizy poszczególnych programów realizowanych na obszarze objętym zakresem ich działania i przekazują je wraz z wnioskami Prezesowi Krajowego Urzędu Pracy w terminach do dnia 31 stycznia i 31 lipca każdego roku.

3. Prezes Krajowego Urzędu Pracy dokonuje półrocznych analiz realizowanych programów specjalnych i przekazuje dyrektorom wojewódzkich urzędów pracy wynikające z tych analiz wnioski i zalecenia.

4. Dyrektorzy wojewódzkich urzędów pracy, w przypadku programów lokalnych i wojewódzkich, oraz Prezes Krajowego Urzędu Pracy, w przypadku wszystkich programów, mogą polecić dokonanie zmian w sposobie i zakresie realizacji programów, a także wstrzymać ich dalszą realizację, jeżeli założone cele i efekty nie są osiągnięte.

§ 9. Programy specjalne, rozpoczęte przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, realizowane są do czasu upływu terminu ich realizacji na zasadach określonych w dotychczasowych przepisach.

§ 10. Traci moc rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 15 listopada 1995 r. w sprawie programów specjalnych przeciwdziałania bezrobociu (Dz. U. Nr 134, poz. 661).

§ 11. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1999 r.

Minister Pracy i Polityki Socjalnej: *L. Komotowski*